

Szerkesztői iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:Pleitze Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Feladv. szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 130. szám.

Szerda, június 9.

Az esztetikus.

Fővárosi levelezőnk írja:

(—s.) Eddig sem vontuk kétségbe, sőt adott alkalmakkor kifejezetten el is ismertük, s a szombati szónoklat is ennek ismétlésére készített bennünket, hogy a Kisfaludy-társaság, mely a szépirodalmat s az esztetikát műveli, nagyon helyesen és erdem szerint cselekedett, amikor gróf Apponyi Albertet tagjai sorába választotta. Ami a szónoki forma tökéletességét illeti, annak a nemzeti párt ékesszavu vezére kétségkívül nagy mestere. Talán olyan nagy mestere, hogy napjainkban alig mérkőzhetik vele valaki.

Az emberi tökéletességnek azonban mindig van bizonyos fogyatkozása, s ez Apponyinál, éppen fényes tulajdonságai miatt, annál inkább szembeszökő. A nemzeti párt ékesszavu vezérében ezt a fogyatkozást abban kell fölismernünk, hogy benne az esztetikus szónok teljesen háttérbe szorítja, fölemészti a politikust. Apponyi az aktív politika terén keresi a babérokat, s mindig az elméleti esztetika virágos mezején találja meg azokat. Praktikus államférfi akar lenni és ékesszavu szónokká lett. Pedig már eljutott pályafutásának zenithjére, s így irányváltásra gondolni sem lehet.

A szombati szónoklat kétségkívül fényes és zajos hatást aratott, de ez a hatás a maga teljességében csakis a képviselőházban érvényesült. Elolvassva a beszéd, amikor a szónok varázssereje hiányzik és a tartalom megkritizálása annál inkább érvényesül, távolról sem közelíti meg a közvetlen hatást. A nagy tetszést körülötte tagadhatatlanul fokozta az a körülmény, hogy a szép formák úgy hatottak a sivar obstrukciós ellenzéki beszédek között, mint az üdítő eső ebben a forráságban.

De az is bizonyos, hogy miként a megújuló forráság az eső nyomait nagyon hamar felszárítja, épp úgy a mostanság megújuló beszédáradat azonnal el fogja enyésztetni Apponyi szavainak hatását, ami annál is inkább könnyű, mert a dolog lényege mégis csak abban kulminál, hogy a sokat vitatott 16. §. nem a sajtószabadság, hanem csakis az igazságszolgáltatás kérdése. A szóban forgó szakasz a magánbecsület védelmét, amelyet esküdtbíróságaink nem eléggé oltalmaztak meg, hatályosabb garanciákkal akarja biztosítani a zugsajtó ellen, s így a tisztességes sajtónak, amely nem a magánbecsület orozva támadásából él, semmi oka sem lehet a sajtószabadság csorbítása miatt panaszkodni.

Ezt a gyakorlati életbe vágó kérdést esztetikai hatással megoldani nem lehet.

Apponyi tehát marad ami volt, esztetikus, holott épp úgy rajta állt már sokszor, hogy aktív politikussá lehetett volna. Vagy talán arról is br. Bánffy Dezső tehet, hogy a nemzeti párt vezére nem ül Magyarország miniszterelnöki székében, s hogy mint ilyen nem ő kedveskedett az országnak a katonai javaslatokban nyilvánuló nagyjelentőségű vívmányokkal, valamint egyéb sikerekkel?

Erre még ellenzéki észjárással sem lehet igennel felelni.

Tény az, hogy Apponyi eddigelő nem váhalkozott arra a kötelességgel és felelősséggel terhes állásra, amely őt bámulói véleménye szerint megilletné, nem igazolta azt, hogy ennek az állásnak megfelelni képes volna, s így azt legalább is kétségbe kell vonnunk és abbéli meggyőződésünkkel megmaradnunk, hogy Apponyi kiváló esztetikus szónok, de nem nagy államférfi.

Gyertyámos ünnepe.

— A „Torontál” eredeti tudósítása. —

— június 9.

Gyertyámos, ezen virágzó torontálmegyei német község, melynek derék lakosai vetekednek hazafiság tekintetében bármely más község lakossáival, — fényes ünnepet rendezett pünkösöd hétfőjén, amelynek emléke bizonyára még sokáig fenn marad szíveikben. A vármegye felső részéből óriási közönség vett részt a honvédelmi leleplezésén, melyet a hazafias érületű lakosság emelt azon honvédek iránti kegyeletigyanánt, akik a szabadságharcban Gyertyámos mellett lelték hősi halálukat. A községnek mindenestre díszére válik, hogy ilyen imponáló módorörökítette meg a honfoglalás ezredik évét s az a poliglott lakosság büszke öntudattal személteti a gyönyörű emlékművet, mely fennen hirdeti az ő önzetlen és tiszta hazafiságukat. A gyertyámosiak megmutatták tegnapiélt, hogy bár nyelvre nézve németek, de szívük meg tud dobanni akkor, mikor a közös hazáról, az édes Magyarországáról van szó.

Az ünnepély délelőtt tíz órakor kezdődött ünnepélyes nagymisével, melyet Maderlik Antal plébános czelebrált, a gyertyámosi német leánykábból álló énekkar pedig magyar egyházi énekekkel emelte az istenítisztelet fényét.

Ezután a Rákóczy induló hangjai mellett kivonult a hosszú menet a honvédelmekhez. A menetet a nemzeti zászlókat lengető iskolás gyermekek nyitották meg; a leánykák magyar nemzeti ruhát viseltek. Utánuk következett a lakosság és a vendégek beláthatatlan tömege. Igen sokan rándultak át Nagy-Kiskindáról, míg az aurlháziak és tanácsfalviak küldöttségileg képviseltették magokat, minthogy az elcsettek az ő községük szülőitől.

A temetőbe érve az ifjuság elénekelte a Hymnust, majd pedig Walzel András segédjegyző fejtegette lendületes beszédében a nap jelentőségét.

A „TORONTÁL” tárczája.**Mese a szegény poétáról.**

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Elt egyszer valahol messze, idegen országban — az ál m o k h o n á b a n — egy szegény szürke poéta, akinek összes vagyona: érző meleg szíve volt. A kopott poéta egészen magányosan tengette napjait, az emberek azt sem tudták volna róla, hogy él, ha nem olvassák a verseit, azokat a szelíd, fájdalmas dalokat, amelyekbe beleöntötte egész lelkét, s amelyek annyit könnyűt csaltak már a szentimentális asszonyok és leányok szemébe. Az emberek elolvasták a világfájdalmas dalocskákat és dehogy is gondoltak arra, hogy vajjon hogyan néz ki az a tépett lelkű poéta, aki ezeket a megrikató dolgokat csinálta. Csak néha ötlött eszébe egy-egy borzas hajú falusi leány, — a muskátliját öntözgetve, — hogy jó volna elevenen is látni a szerzőt, vajjon csak ugyan ajakára fagyott-e a mosoly? az arcza tényleg olyan sápadt? nem találtatnék-e a világon szer, amely visszacsálná azokat az eltűnt rózsákat a könnyes arcra?

A poéta pedig, mint afféle telivér bohém, elküldte az embereket és ott ült órák hosszáig parányi szobájában az ablak előtt; nézte az égen a felhőfosszányokat, amelyek megtépten usztak tovább az égboltozaton s amelyek úgy hasonlítotak az ő lelkéhez, ábrándos, tiszta lelkéhez; abban is csak fosszányokként éltek az emlékek, a halva született remények, fakó, megsemmisült álmok. S olyankor elfogta a szívét valami névtelen, érthetetlen érzés, eminek alig tudta magyarázatát adni. Vágyakozás volt ez egy ismeretlen után, szemjuhozás olyan ajakra — csókos ajakra, — a melyet ő maga már annyiszor megénekelt lázas álmai közepett, lelkének kincs

vajudása alatt. Szerette volna ismerni is azt az ideit, a ki eddig sohasem kereste föl ébránitében, csakis akkor, a mikor hánykolódva feküdt a kopott ágyon.

S mikor már kisirta lelkének minden bánatát, elzokogta a képzelt csalódásokat, megkönnyezte az eliramló tavaszt csalfa napsugarával együtt; — komolyan megérlelődött benne az eszme, hogy elmegy az emberek közé és addig nem lesz nyugovása, míg rá nem akadt arra a nőre, a ki képes lesz helyreállítani az ő megbillent lelke egyensúlyát, a ki megérti az ő ideális, tiszta nemes gondolkozását és belső meggyőződéséből, szíve sugallatát követve egy Muzsa csókkal váltja meg a szenvedéseitől.

Ez volt a poéta terve s még aznap utnak indult. Nem vitt magával semmit sem, csak a meleg szívét s a szívében ezernyi zsongó verset, csengő, édeskés rimekkel, meg sok, sok bánatot, keserű emléket.

Sokáig tartott, iszonyu sok időbe telt, míg az ál m o k h o n á b ó l leért a földre az emberek közé. Hiszen nem volt még soha közöttük, s mikor már ott bolyongott, a hol a többi, — még akkor is olyan nagyon furcsának, szinte különösnek tetszett neki az új helyzet, hogy szeretett volna visszafordulni álmországba, az ő képzelt ideáljai közé, hol nagyobb lelki rázkódítás nélkül zenghetne el bánatát, mikor a kedves hűtelen lett, és gyönyörrel elárasztva zengett dics himnuszokat a legszebb ajakról, mikor megint csókot kapott tőle.

De végre mégis csak megszokta az új otthon, noha felette felszeg volt szegény és képtelen tökéletesen beletörődni a helyzetébe. De hát nem is volt ez a szögleteesség olyan csodálni való nála, mikor még soha nem forgott emberek között s most, mikor hirtelen közéjük csöppent, nem sajtíthatta el olyan gyorsan a földön járó poéták biztonságát és

gavalleros vakmerőségét, mely gyakran a zalandorságig megy. Ő csak megmaradt itt is a régi, a fakó dalos volt még mindig és csak a Muzsát, kereste a kinek a csókja új életre ébreszti.

Egyszer már úgy rémlett, mintha meg is találta volna. Bűbájos szép szőke asszony volt éj szemekkel, melyekben maga a kárhozat lakott. Büszke királyi termete kimagaslott a többiek közül s az egész asszony csak arra látszott hivatalva lenni, hogy uralkodjék. És ő uralkodott. Teljesen magához lánczolta a szegény fakó poétát, jóllakatta kárhozatos, bűnös szerelmével, mert végtelenül hízelt a húságának, asszonyi büszkeségének, hogy annak a lantján csakis ő róla születik meg a nóta, a mely mindentelé hirdeti az ő mesészei szépségét, csábos pompáját. S a poéta vajjon boldog volt-e? Korántsem, mert noha jólétben duskált, bitor ruhában járt, a szívében egy ür tátongott mégis és bármint akarta magára csószakolni, hogy szereti a szőke asszonyt arra a felfedezésre jutott, hogy a mit érez iránta, az legfölbjebb holmi beteges vágyakozás; jól esik a húságának, hogy a közleében lehet, a mikor visszatér nála néha néha az önkívület órája, félig mámorosan a csók özöntől elzeng egy-egy nótát róla, — de szerelemről, az üdvözítő boldog szerelemről, szó sincsen.

Később nem is érezte jól magát és egy csöndes tavaszi estén, gyönyörű május egyik éjjelén, éppen abban a pillanatban, mikor a fiatal gyöngyvirágok kidugták fejcskékiket a burokából, hogy széttekintsenek a nagy világban, — a bitor-ruhás poéta lehányta magáról a fényes köntöst, felöltötte ismét a kopott zubbonyt és tovább ment még busabban, mint valaha; csupán a szíve sajgott kétszeresen, a szemébe pedig könnyek lopóztak, melyek végig szántották az arczát és hosszú barátákat hagytak maguk után.

Azután bolyongott tovább és elkerülte mindenütt az asszonyt. Valósággal irtóztott tőlük,

A gyönyörű fekete márvány emlékoszlopon a következő esett honvédek nevei olvashatók: Molnár Pál, Pap András, Berta Antal, Szűcs Ferencz, Balog András, Horvát István, Miskolci Tamás, Szisovicza Márton támasfalvi lakosok, Árva Antal, Esch István, Fátyer János, Józsa András, Batyik József, Eleven András, Szalmara József a uréllási lakosok és négy névtelen.

*
„Nézz vándor e jelle és dobjon a szived!

Mind hős, kit itt a föld takar.

S ha gondol az óra, új harezra hívóra

Egy hős legyen minden magyar!”

A hátulsó oldalon pedig ez a felirat olvasható:

Gyertyáson 1848-ik évi november hó 3-án el-esett honvédek emlékére emelte Gyertyámos közönsége az 1896-ik évben.

A beszéd után lehullott a lepel, mire Maderlik plébános beszentele az emléket s a mint a lelkipásztor meghatottan megcsókolta a márványoszlopot, a közönség is elérzékenyedett s könnyek között utánozta lelkipásztorát, miközben elhelyezte koszoruit.

Russ János tanító hazafias szelleműl áthattott beszéde és Tullius József tanító szavallata egyforma mély benyomással volt a közönségre. Russ bíró megköszönte végül mindazok áldozat készségét, a kik bármivel is hozzájárultak a remek emlékmű felállíthatásához.

Délben 250 teritékű lakoma volt, melyen számos sikerült felköszöntőt mondtak. Az ünnepélyt este táncmulatság fejezte be.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 10. Dimitrievics Pál jubileuma.
Június 13. Római katolikus hitközségi közgyűlés.
Június 14. A szőnyeggyár közgyűlése.
Június 14. Közigazgatási bizottság.
Június 19. Műkedvelői előadás és hangverseny.
Június 20. Kerti ünnepély.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hírek.** Rónay Jenő főispán ma délután négy órakor Budapestről visszaérkezett Nagybecskerekre. — Steinbach Antal tanfelügyelő ma hivatalos körutra indult. Ezuttal a vármegye déli részében látogatja meg az iskolákat.

— **A zombolyai pályaudvar.** Zombolyáról írja levelezőnk, hogy a községben legutóbb élénk mozgalom indult meg a pályaudvar kibővítése iránt, melynek jelenlegi primitív volta nem felel meg annak az élénk forgalomnak, mely ezen virágzó mezővárost oly rövid idő alatt vasúti központtá tette. Ez okból Babics József országgyűlési képviselő a múlt héten folyamodványt nyújtott be a kereskedelemügyi miniszter-

nek az elparazolt ifjuságot és szórakozásból elbeszélgetett egy kis leánykával, a kinek a társasága lassankint nélkülözhetetlen lett rá nézve. Nem igen beszéltek egymásnak kezdetben szerelemről, szinte úgy látszott, hogy kerülik ezt a szót, de azért gyakran kapták rajta magukat, hogy elmerengenek a másik ajakán, a mikor az beszél, vagy káfogásnál hosszab ideig szorongatják egymás kezét, mint illenék.

A poéta úgy vágyakozott a lány után, de azért soha sem merete megvizsgálni a szívét, hogy nem több e az a pusztá megszokásnál, vagy a barátság? Ujra a régi lett, a beteges arcú kopott dalnok, a kinek minden verse emésztő tűz, gyötrelmes szenvedés. Eleinte félt kimondani azt a nagy szót, a melyet önmaga előtt is titkolt, de később meggyőződött róla, hogy ez a leány az, a kit olyan régen keresett. S ekkor még jobban el akarta a szerelmét rejtetni, mert félt, hogy azt a sejtelmes boldogságot észreveszi valami profán szem s maga a leány sem érti meg az ő ideális lelke néma rajongását.

A muskátlis kisasszonyok csak most voltak szomorúak; az ő poétájuk olyan busan dalolt, hogy több fájdalom volt egy-egy versébe öntve, mint a régiébe együttvéve. Mikor pedig megtudta, hogy a leány nem szereti s nem is fogja sohasem szeretni, egy csöndes este azzal a szilárd elhatározással hunyta be szemét, hogy visszamegy a lómorországba, ahol mégsem szenvedett annyit, mint a földön. Az emberek látták ugyan maguk között járni-kelni, de az csak a porhüvely volt, mert a lelke ott élt abban a másik országban, ahol nincs csalódás, hanem boldogság; nincs sötétség, csak örökös napfény.

Megint csak kezébe vette a vándorbotot és folytatta ott az utját, a hol elhagyta. Az én tollam gyenge hozzá, hogy leírja, mennyi szép nő került az utjába; akárhány mosolygott is rá, a másik maga vallott neki szerelmet; — a poéta pedig néha megtántorodott egy pillanatra, a feje elsédült, de csak mindig rövid időre, mert mikor eloszlott a percnyi mámor, belátta, hogy kábaság, dőreség volt a mit tett. Azután elfásult és nem keresett senkit. Fájó resignáció fogta el, fölpanaszolta önmagá-

hoz, melyben Zsombolya összes kereskedői kéri a minisztert, hogy a pályaudvart bővítse ki a modern igényeknek megfelelően. A zombolyaiak erősen bizakodnak benne, hogy kérésük nem marad teljesítetlen.

— **A Maros áradása.** A Maros, mint Szent Miklósról írják, már hetek óta folyton áradásban van s olyan magasságot ért el, a melyre a környéken nem igen emlékszik senkinek. De felső folyásában is még mindig árad, a mit bizonyít azon körülmény, hogy a héten Marosillye községét és a határabeli szántóföldeket a medréből kilépett Maros elárasztotta. A kár jelentékeny, mert az idej termés elpusztult. A lakosság személy és vagyonbiztonsága a gyors segély folytán biztosítva van. Fokozza azonban mindenfelé a veszélyt a Maros folytonos áradása. Szerb-Nagy-Sat-Miklós községnek nagy kiterjedésű s kitűnő szénatermő területét fenyegeti első sorban a komoly veszély, mert a víz kiöntése igen nagy kárt okozna s épen erre való tekintettel Mehsupt Gyula községi bíró kubikos munkásokkal kiment a veszély lehető megállítására, a munkásokkal éjjel-nappal is kinmaradva s a töltésépítésén buzgólkodva. Csanád községénél már ki is tört a Maros, s tekintettel a veszély nagyságára Nagy-Szent Miklósban dobzó utján figyelmeztették a lakosságot hogy óvó intézkedések megtételére készenlétbe helyezkedjék.

— **Parkmegnyitás.** A bégaszentgyörgyi parkegyelet — mint levelezőnk írja — f. hó 7-én engedte át hivatalosan díszes parkját a nagyközönségnek. A délután folyamán, daczára a borult időnek, számos vidéki vendég — köztük legnagyobb részben a nagybecskereki kerékpár-egylet tagjai — is meg látogatta a kertet. A táncvizigalmat az est folyamán beállott eső miatt a „Társas-kör“ helyiségeiben tartották meg a szentgyörgyiek ismét jövedve és vidámsága mellett. Az estélyen jelen volt hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Freund Mórné, Himmelstein Károlyné, Kohn Samuné, Kórossy Sándorné, Lukinich Odónné, Orsó Gáspárné, Palizmann Aladárné, Pártay Zoltánné (Katalinfalva), özv. Reisz Agostonné, Strasser Gyulané. Leányok: Freund Lóri, Frusits Katalin, Kohn Rózsa, Schiller Eta, Schreiner Mariczi, Reisz Aranka.

— **Két új pénzintézet Temesvárott.** Mint értesülünk, Temesvárott két új pénzintézet van alakulóban. Az egyik a „Temesvár Józsefvárosi polgári takarékpénztár részvénytársaság“, mely 100.000 forint részvénytőkével rendelkezik, a másik a „Polgári takarékpénztár részvénytársaság“. Ennek alaptőkéjét 1500 darab 100 koronás részvény képezi, melynek kétharmadrésze már jegyezve van. Mindkét pénzintézet élén a város és a megye előkelő polgárai állanak és céljuk a kereskedők, iparosok és gazdák hiteligenyit cleső kamat mellett kielégíteni.

— **Megőrült tanár.** Akiről az Isten megfeledezett, azt egymásután érik a csapások. Csak a napokban emlékeztünk meg róla, hogy Káplány Géza nagykikindai főgimnáziumi tanár

fiatal neje meghalt s most egy még tragikusabb esetről értesülünk, amely még a halálnál is rosszabb, mert az áldozata „élő halott“. Káplány tanár, ki a kikindai társadalom egyik rokonszenves tagja volt, neje halála fölött buskomorságba esett s baja a napokban már annyira fokozódott, hogy a szerencsétlen ember megőrült. A tragikus eset élénk részvétet kelt városzerte.

— **A szegedi dalárda jubileuma.** A szegedi dalárda, Szeged első dalegyesülete tegnap ünnepelte fennállásának huszonötödik évfordulóját. Délelőtt 10 órakor a város háza előtt összegyűltek az összes dalárdák zászlóik alatt s zenezóval a bevárosi templomba vonultak, a hol előkelő nagy közönség jelenlétében hálaadó isteni tisztelet volt. Az isteni tisztelet után a város házához vonultak s annak közgyűlési termében díszközgyűléshez ültek. A közgyűlést Pálffy Ferencz polgármester nyitotta meg, a város részéről is üdvözölve a vendégeket. A megnyitótól Varju János kegyesrendi tanár olvasta föl a jubiláló dalárda 25 éves múltjáról írt művét. Ezután a testületileg megjelent és képviselt dalárdák szónokai üdvözölték az ünnepő dalárdát. A díszközgyűlést a szegedi dalárda derék elnöke, dr. Kelemen Béla rekesztette be, a dalárdák nagyjelentőségű kulturális hivatásáról szölván és melegen megköszönve a vidéki testvér egyesületek érdeklődését. A záró beszéd után a szegedi dalárda a Hymnuszt énekelte. Délután 1 órakor a Tisza-szálló nagytermében 300 teritékű lakoma volt. Az első felköszöntőt Pálffy polgármester mondotta a királynak. Este a zsufolásig megtelt színházban pompásan sikerült hangverseny volt a kaonazenerkar közreműködésével. Megnyitótul Szávay Gyula alkalmi költeményét szavaltta Kasza Ferencz dr. A hangverseny után a Tisza-szállóban fényes táncvizigalom volt.

— **Rózsák.** Izzó nap aszalja a földet. A rügybontó május után itt van a kalászerlelő június. A levegő egyformán csendes, nem is mozdu. Felhők tolonganak az ég ivén, majd öszzebb simulnak egymáshoz, majd szétválnak, de sárásra nem fakasztja őket semmi. A hőség untat. Míg dideregve vártunk egy-egy kőszanapsugarat, azt hittük, jobb volt. Most mindig velünk vannak ezek a lángkévék, hogy lepörköljék rólunk a gunyát. Az éjszaka is csak a nappal folytatása, nincs benn változat, legfőleg csak annyi, hogy virágillattal teljes. Ez a kábitó, mámorító balsam terjeng a levegőben, fűszeressé téve annak minden kis részecskéjét. Ez a kábitó, mámorító balsam belepja magát a nyitott ablakon s édes álmodásra unsozolja a párnákon nyugtalanul hanykolódót. A jászmin, a hárs, a rózsza mind most nyit. A rózsák, ezek a büszke szép virágok vannak tulsulyban a többiek fölött. Az illatos éjszakai levegőből az ő suttogó beszédük érzik ki legjobban. És mig ajándékul kínálják azt boldognak, boldogtalannak, a virágos kertekben mind szélesebbre terül egy másik virág haragos vörös feje. Ez nem beszél illatnyelvén, csak a szépsége dicseri. Szánakozva nézik a sárgaviolák szegényét, sajnálják, hogy nincs szava, mint nekik, amivel vigaszra derítsék az embereket. S az a haragos piros virág szegényében mindjobban elpirul, szármait gyorsan bontogatja s harmattól könnyes szemekkel üdvözli a virágot: a rózsza, a pünkösdi rózsza.

— **Vakáció.** A mikor a tavaszi napsugár játszadozik erdőn, mezőn, illatoznak a fák és zöldülnek a ligetek, kétségtelen, hogy kellemesebb a világ künn a szabad ég alatt, mint a tanterem poros levegőjében. Haldoklik az iskolai év. A tudományok iránt való érdeklődésnek is megvan a maga természetes határa és ez a határ — a június. Tágu! a tüdő, átjárja a friss tavaszi levegő s föltámad a lélekben szuanyadó ősi vágy a szabadság iránt. Jövel isteni s mmittevés hónapja az édes sziesztának, csavargásnak, kóborlásnak és nemtrüdümségnek a világgal! Egy egész nemzedéknek nőnek a szárnyai ilyenkor, mint a kalitjából ki-
röppent madarak, száll azért a fiatalság a szélrózsza minden irányában s boldog csicsérgéssel tölti be az egész országot. Különösen a vidéki fiúk várják nehezen a szabadságot, a kiket a tudomány elszakít a szülei háztól. Oh, hogyan készülődnek már a tanyákon, fogadni a semmirekelő, pazarló, haszontalan, édes gyerekeket! Készítik a kocsit, befogják a ménesből a kedvencz háts lovát, pusztítanak a gyöngé baromfi nép közt. Számítgatják a napot, az órát, hogy mikor érkezik. Vajjon sápadt lesz? Nőtt-e? Fogyott-e? kérdegetik egymástól a szülék, testvérek, rokonok és néhány hétig ez az aktuális téma háttérbe szorít politikát, kvótát, mindent

Sz. Szigethy Vilmos.

A vetések állása. Zivataros jellegű esőzések voltak tegnap és tegnapelőtt is az ország némely vidékén nagyobb mérvű csapadékkal, hanem azért mégis inkább azt lehet mondanunk most, hogy az időjárás jóval kedvezőbb ma, mint a múlt hetekben volt, amikor ugyszólván szünet nélkül esett az eső. A ősziekre határozottan jótévő, sőt csaknem azt lehet mondani, áldást-hozó a mostani időjárás. A gabonaféléken a rozsa, ez a veszedelmes és káros élősd sem terjedt, mint a sok esőzés alatt; de az üszög is megakadt terjedésében. A rozsa a buza levélzetét igaz hogy már sok helyen tönkre tette, de a szárra és kalászára ritka helyen jutott még föl; tehát a magban oly nagy kárt, mint aminőt 1873. vagy 1879-ben tett, immár aligha fog tenni. Mindenesetre sok függ a jó időjárástól; ha ez cserben hagyja a vegetációt, úgy igen könnyen megtörténhetne a legnagyobb baj, az t. i., hogy a rozsdakár föltülmulna az eddigi becsléseket is.

Az új földesur. A „D. K.” nyomán mi is meg emlékeztünk róla, hogy a délvidéken egy olasz ur birtokokat vásárolt és most Pancsova környékén valólagos gondviselése a szegény népek. E hír kapcsán Tóthfalvi Svábi Ernő, a ki Lombroso híres művét, a „Lángész és téboly“-t fordítja, azt közli a nevezett lappal, hogy az új földesur éppen Lombroso Cezár, a világhírű tudós és lélektudár, a kinek tömérdek a bámulója és ellensége. Lombroso egyik unokanővére révén birtokokat örökölt a délvidéken és a birtokok jövedelmét szánta a népek. A tudós, a kinek 16 millió lírát érő vagyona van, a maga személyére alig költ napjában 50—60 krajczárt, inkább az inségeseket segíve, hogy így visszautasítsa őket a bűntettek elkövetésétől.

Esőcseppek.

(Tudósítás a nagyszentmiklósi vörös-kereszt egyesület mulatságáról.)

Esőcseppek: Ezt a szót tulajdonképen pellengére akarom állítani, miért volt már annyi jónak elrontója.

Ugy kell annak lenni, hogy az Isten nagyon szeretheti a századvégi embereket, mert csak úgy önti nyakon áldásával, azonban ez a hálátlan emberiség ezt is félremagyarázza, azzal a kiáltással, hogy: Jaj, a buzám! A fiuk, leányok: Már megint nem lehet mulatság a zöldben! És a jótékony szívek: — igen, még itt is bökkenő — nem rendezhetnek mulatságot — deficit nélkül.

A nagyszentmiklósi fiók vörös-kereszt egyesület is az utóbbi szándék vezérelte, mikor pünkösd hétfőjére néppünnyélt tervezett gróf Nákö kis erdejében; ám hogy a deficitől mentes legyen, annak leleményes elnöknője, Schreyer Viktorné urnő előre eladta a jegyeket. A jótékony nem szenvedett tehát csorbát, hanem igenis a nyári ruhák, mert megjelent a látóhatáron a mulatság harmadik órájában a szürke felleg és a negyedikben ki volt adva a jelszó: menekülj! Mert a zápor, a kegyetlen esőcseppek, csak úgy zuditották nyakba a bátrabbakat, hacsak egy jól bélelt kocsi rejtekébe nem menekült idejében.

Ez a mulatság különben a Nagyszentmiklósiaknak egy elegáns és kedélyes délutáni szórakozásává rőtte volna ki magát, ha tudnillik meg nincsen zavarva. A vörös kereszties hölgyek és urak, karjukon fehér karkötő vörös keresztel, mozgósították jó ügyhöz méltó tehetségüket élén a két vezérrel Schreyer Viktorné urnő és Buócz János ny. főszolgabíró s a táborba mikor 5 órára Nákö Sándor gróf és neje megjelent, csak a kedélyesség fokozódott, kevés vártatva emelte ezt a kerület képviselője Nákö Kálmán grófnak jószágigazgatójával Schwarze Eberhardtali való jötte. A fiatal grófnő még hugát Liptay bárókisasszonyt és egy vendégét is magával hozta.

Az erdő tarka képét a honn levők elegáns képe töltötte be. A két kör egyikénél cigányok, másikánál fuvó zenekar igyekezett lelkesedést csinálni.

A mulatságnak épp a legérdekesebb része folyt, mikor abba kellett maradnia, parányi kacskók a legmerészebb dologgal próbálkoztak, fegyverrel löni. Es mondhatom a férfiak egy kicsit szégyeltek magukat, mert a főzőkanál is megszegényítőleg kezelték a nők a főbért. A tíz krajczáros lövések két hölgy díjért folytak. Mig előbb a férfiak díjjára (szinte két díj) tettek néhány lövést a grófok.

A többit elnyelte a semmisség. A fellegek szellőszárnyon jöttek — s ez tudvalevőleg nálunk földieknek gyors lábu — az emberek kocskon menekültek be a faluba és a ki előbb tudta, az nevezhette magát szerencsésnek, mert 6 óra után délután már olyan kedélyesen esett, mintha sohasem lett volna máskép.

Azt a tarka képet, mit az erdő menekültjei előidéztek, méltó volt a vörös-keresztesekre, már t. i. azért, mert a haroztér áldozatait csak a kiknek muszáj volt, maradtak. A menekülők az ujkori görögök mintája szerint cselekedtek s a ki még ebben nem volna járatos, az esetleges szükségre tanulságul elmondom: hogy kiki igyekezett biztos fedél alá, erre a célra pedig — okosabban az uj görögöknél — volt közelben egy csomó kocsi, bicikli, sőt a bátrabbak, kik között nem egy szép leányarc tündökölt és ez megint az uj görög nőkre emlékeztet, saját lábaikkal igyekeztek a veszély elől. Az erdő a községtől jó félóra járás, hogy a nagy szélben merész mulatság volt ez, még esőnek is kitéve magát, megtenni, azt gondolhatja az, ki saját maga lábait tette ki ilyen mulatság előli futásnak.

A szél, az eső később monoton egyhangu pergésbe merült s mindennek folytatását a nagyvendéglőben egy pár elzáró, a kik mindenáron mulatni akartak, vidám zaja emlékezteté. A jó eleve megmentett hasznót, csak az esőcseppek tették még emlékezetesebbé, hogy pedig az sokszor még emlékezetesebb mulatság-e, annak eldöntését az olvasóra bízom.

De hát a cél a fő. S igen, a futás az mindig hasznos háziszser marad.

—pp—dor.

Legujabb hírek.

Főispánok találkozása.

Budapest, június 9. (A „Torontái” eredeti távirata.) Magyarország főispánjai ezelőt három évvel elhatározták, hogy minden évben a királykoronázási jubileum alkalmából a fővárosban találkoznak. Ez igéretükből kifolyólag Magyarország és társországi főispáni kara tegnap is összejött Budapesten s a délelőtti folyamán Beniczky Ferencz pestmegyei főispán vezérlete alatt tisztelegtek báró Bánffy miniszterelnöknél. — Beniczky üdvözlő beszédében arra kérte a miniszterelnököt, hogy fejezze ki a trón zsámolya előtt a főispáni kar hódolatát, egyszersmind kifejezte a miniszterelnök személye iránt való bizalmukat. A miniszterelnök igen szívélyesen fogadta az előkelő küldöttséget, arra kérvén a főispánokat, hogy a közjóra irányított törekvéseiben a jövőben is támogassák. Este a Hungária szálló egyik éttermében lakomára gyűltek össze, melyen a főispánokon kívül a szabadelvű párt számos kiváló tagja vett részt. A főispánok ezen összejövetelén részt vett Rónay Jenő Torontál vármegye és Pancsova városának főispánja is.

A koronaérték.

Budapest, jun. 8. A magyar és az osztrák miniszterelnök abban állapodtak meg, hogy a korona-értékben való kötelező számítást 1898. január 1-én okvetlen érvénybe léptetik és hogy a provizorium által ennek a törvénynek az életbeléptetését nem késleltetik. Ausztriában esetleg császári rendelettel fognak intézkedni.

Rektorválasztás.

Budapest, június 8. A budapesti kir. tudományegyetemen dr. Herczegh Mihályt választották meg az egyetem rektorává.

Kamermayer halálához.

Budapest, június 8. Az elhunyt polgármester ravatalát ma délben állították fel. A koporsó délben érkezett meg Abbásiából. 10 krral drágább.

A bécsi sztrájk.

Bécs, június 8. A tramway-sztrájk tovább tart, miután tegnap is 600 forintot gyűjtöttek a sztrájkolók részére. Tegnap gyűlést tartottak, melyen több képviselő vett részt. Elhatározták a sztrájk folytatását.

Klementina hercegné ünnepzése.

Szofia, június 8. Klementina kóburgi hercegné 80-ik születésnapja alkalmából a székesegyházban a diplomáciai kar, a miniszterek és a tisztviselői kar jelenlétében Te Deum volt. A községtanács elhatározta, hogy Klementina hercegné tiszteletére Szofia legnagyobb utcáját Klementina-utnak nevezik el. A fejedelmi palotában ma diszebed lesz.

A háboru.

Konstantinápoly, jun. 8. Edhem pasa hivatalosan közzétett válaszában azt mondja, hogy a görög flottának távoznia kell a török és az okkupált terület mentén fekvő vizekről. Larissából 150 aláírással ellátott távirat érkezett a portához és a nagykövetekhez, a melyben kéri Thessaliának Törökországhoz való csatolását.

Athén, jun. 8. Az estilapok az Ethniké Hetairia titkos körlevelének szövegét közlik, melyben kijelenti, hogy soraiból törli mindazokat a titkárokat, kik a szövetséget működését leplezték és a szövetséget ellen nyilatkoztak. A körlevél hangsúlyozza, hogy a társaság egyenesen a hadseregéből vette eredetét és mindaddig meg nem szűnik, míg a görög nemzet létezni fog.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése június 9-án.)

Budapest, június 9. (A „Torontái” eredeti távirata.) A pünkösd szünetek után ma tartotta első ülését a képviselőház, melyből világosan kitűnt, hogy az ellenzék, melyhez az összes ellenzéki pártokat lehet számítani, komolyan el van határozva az obstrukció folytatására.

Az első szónok ma Illyés Bálint (függetlenségi) volt, utána pedig a nemzeti párt egyik leghosszadalmasabb és legunalmasabb szónoka Sággy Gyula igyekezett a Házat a 16. § törvénytelenességéről meggyőzni.

A törvényjavaslat mellett Molnár Béla beszélt igen szép sikerrel. Utána Rátkay László és Marsovszky Endre (néppárti) tartották szükségesnek elmondani ugyanazt, a mit a képviselőház már többször hallott.

Ezután a vita folytatását holnapra halasztották s következett Justh Gyulának nagy garral hirdetett interpellációja, ki a belügyminisztertől erélyesen követelte a budapesti orfeumok megrendszabályozását.

Majd Mócsy Antal (néppárti) interpellált a legutóbbi néppárti gyűlésnél állítólag elkövetett visszaélések tárgyában. A legközelebbi ülés holnap, csütörtökön lesz.

Szerencsétlenség egy gyárban.

Budapest, június 9. (A „Torontái” eredeti távirata.) A soroksári utcai ásványolajgyárban ma felrobbant egy gázzal telt kazán. Három munkás súlyosan, kettő könnyen megsebesült.

A tőzsdéről.

Budapest, június 9. (A nbeckereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 7.63—64, buza júniusra 8.13—15, tengeri július-augusztusra 3.96—98, őszire 4.00—01, zab 5.32—33, repce 10.70—80, Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt élénkebb, a forgalom 35.000 mm., készáru 10 krral drágább.

H i r d e t é s e k.

4260. fig. 1897. A párdányi járás főszolgabíróságától.

Árlejtési hirdetmény.

A párdányi járási gyepmesteri telep épületeinek kijavítása szükségessé válván, ezen munkának biztosítása végett folyó évi június hó 15-én délelőtt 9 órakor Párdányban a szolgabírói hivatalnál szóbeli árlejtés fog tartatni.

A teljesítendő munkálatoknak előirányzott költsége 305 frt 29 kr.

Felhivatnak tehát mindazon vállalkozók, kik ezen munkálatot elvállalni óhajtják, miszerint a kifizető helyen, napon és időben 30 frt bánatpénzzel ellátva az árlejtésen megjelenjenek.

Kelt Párdányban, 1897. évi május hó 28 án.

A párdányi járás főszolgabírói hivatala.
558-3.1

2943. szám. 1897.

570-3.1

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött s 400 frt évi fizetéssel javadalmazott Billéd község segédjegyzői, valamint az esetleg üresedésbe jövő s évi 350 frttal egybekötött községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Szabályszerűen felszerelt kérvények alulírotthoz f. hó 23-ig nyújtandók be. A választás f. hó 24-én d. e. 10 órakor fog Billéd község-házánál megtartatni.

Csene, 1897. évi június hó 3-án.

Uzbasich,
főszolgabíró.

1067. szám. 1897.

Csebza község elöljáróságától.

Bérbeadási hirdetmény.

Az alulírott községelöljáróság ezennel közhírré teszi, miszerint Csebza község Temes hid vámszedési joga az 1897. évi július hó 15-étől 1899. évi december hó 31-ig terjedő időre 1897. évi június hó 21-én d. e. 9 órakor Csebza község-házánál nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 300 frt, s árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni. Egyéb feltételek Csebza község-házánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Csebzan, 1897. évi június 4-én.

Fleischer Elemér, Tretta György,
jegyző. 569-1.1 bíró.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

4890/97. szám.

571-10.1

Hirdetmény.

Az alulírott üzletigazgatóságnak van szerencséje a n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy jégkészítő gépe még a f. hó folyamán elkészül s így a jégszállítást, illetve elárúsítást a jövő hó 1-től fogva megkezd.

Előjegyzések jégre az üzletigazgatóságnál eszközölhetők. A jég ára házhoz szállítva 100 kilogrammonként 2 frt 50 kr., megjegyezvén, hogy a kiadásra kerülő legcsekélyebb mennyiség 1 tuskó, amely körülbelül 10 kgr.

Nagy-Becskek, 1897. június 7-én.

Az üzletigazgatóság.

Pályázat.

Fény községben egy a jegyzői teendőkben jártas egyén évi 400 frtnyi fizetés s esetleg némi mellékjövedelemmel július 1-étől állandó alkalmazást talál.

Román nyelvbéli jártasság előnynek tekintetik.

Pályázni kívánók felkéretnek, hogy bizonyítványukkal lehetőleg személyesen jelentkezzenek.

Fényen, 1897. évi június hó 3-án

566-3.2

Községelöljáróság.

Ház bérbeadás.

Magyar Czernyán a 185. számú ház, melyhez vegyeskereskedés tartozik, azonkívül bor-, sör- és pálinkamérés, dohánytűzsdé engedély van adva, haláleset miatt hat évre bérbeadandó, esetleg örök áron eladó.

A vegyeskereskedés összes árucikkjeivel és berendezéseivel együtt átadandó.

A ház áll: két külön helyiségből, az egyik a vegyeskereskedés, a másik a bor-, sör- és pálinkamérés, szemben a piac térről; három szoba és egy cselédszobából; külön lakásból két kisebb szobával; pincze és mellékraktárakból, továbbá melléképületekből, ugymint: két istálló, egy nagy félszer, egy 6 öles kotárka, két disznóól, nagy udvar és kertből.

Bérelni vagy venni szándékozók forduljanak egyenesen Tóth Ferenczhez Magyar-Czernyára.

565-2.2

Flugyermek-ruhák dus választékban. Legolcsóbb bevásárlási forrás Kovács Gedeonnál Nagybecskereken. Minden darabon nyomtatott szabott ár

391. IV-x.9

Özv. Guttmann Jakabné
Nagybecskerek (Gabnatér)

Czementárugyára és építési cikkek

raktára

ajánl fehérmeszet, román- és portland-czementet, gipszet, kátrányt, elszigetelő lemezeket és fedőpépet, továbbá czement- és mozaiklapokat, csatornakagylókat, lépcsőket, sirkerítéseket és építési diszitményeket, valamint beton itatóvályukat. — Elvállal mindennemű betonozást és terazzo készítést a leg egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, továbbá szökőkutak, medenczék, kádak, gépalapzatok és minden e szakba vágó dolgok készítését.

96. számú telefon. 389-10.9

H i r d e t é s e k

felvétetnek

e lap kiadóhivatalban.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken